

Casus: Virale infecties

Er komt een moeder met haar twee jarige dochter op het spreekuur. Haar dochter zit onder de rode blaasjes en bultjes, heeft koorts en voelt zich absoluut niet lekker.

Zo ziet ze eruit:

Bij lichamelijk onderzoek zie je inderdaad verspreid over het gehele lichaam blaasjes en rode bultjes. Het meisje is erg hongerig en je ziet aan haar dat ze zich absoluut niet lekker voelt. Wat is je diagnose?

Varicella zoster oftewel de waterpokken

Je stelt de moeder gerust en vertelt dat het over de waterpokken gaat. Moeder vraagt of er medicijnen zijn die ze kan geven.

Zijn er medicijnen tegen de waterpokken?

In principe gaat het vanzelf over. Het is wel belangrijk om een secundaire infectie te voorkomen. Kinderen hebben vaak jeuk aan de blaasjes en bultjes en kunnen eraan gaan krabben. Dit kan ervoor zorgen dat er een infectie ontstaat die eventueel wel behandeld moet worden.

Moeder vertelt dat haar kind nu niet naar de crèche mag vanwege de besmettelijkheid van de waterpokken. Ze vraagt zich nu af, of zij zichzelf ook zorgen moet maken.

Kan moeder er ook ziek van worden?

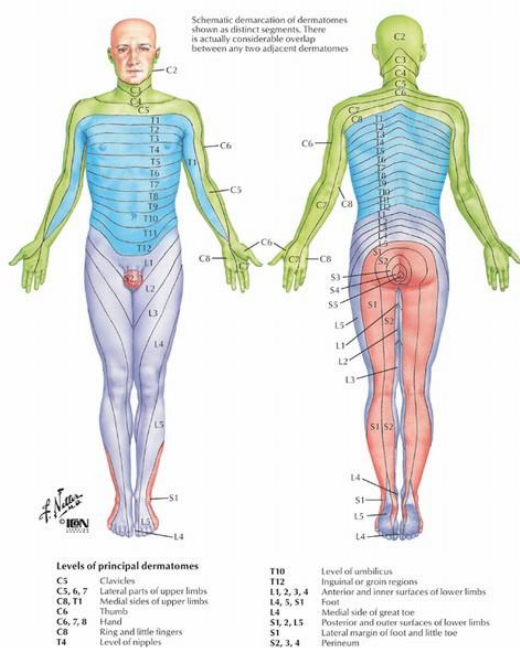
Als je als kind de waterpokken hebt doorgemaakt, heb je immuniteit opgebouwd tegen de waterpokken. Als moeder hoef je je daarom geen zorgen te maken dat je er zelf ziek van wordt. Je moet wel oppassen bij mensen met een verzwakt immuunsysteem. Die zouden er namelijk wel ziek van kunnen worden.

Een aantal maanden later zie je een vrouw van 57 jaar in de huisartsenpraktijk. Ze klaagt over uitslag in een bandvorm aan de rechterkant op haar rug met daarbij veel pijn. Eerst had ze alleen jeuk, later zijn er blaasjes ontstaan en heeft ze meer pijn gekregen. Ze heeft dit nog nooit eerder gehad. Ze vertelt je dat ze de laatste tijd wat heeft gekwakkeld met haar gezondheid en dat ze niet helemaal fit is.

Wat is je diagnose?

De diagnose is Varicella/Herpes zoster, ook wel gordelroos genoemd. Deze ziekte wordt veroorzaakt door hetzelfde virus als bij de waterpokken. Dit virus heeft zich teruggetrokken in uw lichaam en kan tot uiting komen bij een lagere weerstand. De uitslag zit altijd aan een kant van het lichaam en altijd in een bepaald gebied, dit wordt ook wel dermatoom genoemd. Een dermatoom is het huidgebied dat door een zenuw wordt geïnnerveerd.

Mevrouw begrijpt uw diagnose maar vraagt zich af of ze hiervoor behandeld kan worden. Ze weet dat toen haar eigen kinderen waterpokken hadden, er geen behandeling nodig was. Wat is jouw advies?

In principe gaat gordelroos, net zoals waterpokken vanzelf over. Meestal duurt dit zo'n één tot twee weken. Tegen de pijn kan paracetamol gebruikt worden. Als de pijn heel hevig is, kan de huisarts sterkere pijnstillers geven. Soms kan de huisarts ook antivirale medicijnen geven. Dit gebeurt met name bij een gordelroos die in het gezicht zit (er wordt dan gekozen voor aciclovir of valaciclovir). Tegen de jeuk kan zinkzalf of lanettenzalf worden gebruikt.

Na deze uitleg over medicatie vraagt mevrouw of gordelroos besmettelijk is. Ze weet nog dat haar kinderen niet naar de crèche mochten toen ze waterpokken hadden. Ze vraagt zich nu af of ze zelf ook thuis moet blijven van haar werk omdat het besmettelijk is.

Hier geldt hetzelfde als bij de waterpokken. In principe heeft iedereen de waterpokken doorgemaakt en is het dus niet besmettelijk. Je moet oppassen bij pasgeborenen en jonge kinderen, omdat zij de waterpokken nog niet doorgemaakt hebben. Ook mensen met een verzwakt immuunsysteem kunnen besmet raken, daar moet je dus ook niet bij in de buurt komen.

Later die dag krijg je een 53 jarige man op het spreekuur die net een spotje op de radio heeft gehoord over vaccinatie tegen gordelroos. Hij vraagt zich af wat deze vaccinatie doet en of hij zich kan laten vaccineren

Sinds juni van 2020 is er in Nederland een effectieve vaccinatie tegen gordelroos beschikbaar. Deze vaccinatie is met name bedoeld voor mensen boven de 50 jaar omdat ze meer kans hebben op het krijgen van gordelroos.

Er zijn twee soorten vaccins op de markt. 1 daarvan is erg effectief, met name ook bij oudere mensen.

Een vaccinatie is geen garantie voor bescherming tegen gordelroos. De kans dat je gordelroos krijgt neemt wel af maar er bestaat een kleine kans dat het vaccin niet helemaal werkt.

Op dit moment wordt het vaccin nog niet vergoed en zijn de kosten dus voor eigen rekening. De vaccinatie moet twee keer worden gezet en kost in totaal 406,-.

Overleg altijd met je arts of deze vaccinatie iets voor jou is. Mensen met een verzwakt immuunsysteem (door bijvoorbeeld behandeling tegen kanker) kunnen deze vaccinatie niet krijgen omdat er een groot risico is dat ze er ernstig ziek van worden.

Voor meer informatie kun je terecht op de website van het RIVM.

Bronnen:

1. Wichers, I. M., & Opstelten, W. (2019, januari). Gordelroos. NHG-Richtlijnen. <https://richtlijnen.nhg.org/behandelrichtlijnen/gordelroos#volledige-tekst>
2. Mekkes, J. R. (2020, 25 juli). Herpes zoster (varicella zoster, gordelroos). huidziekten.nl. <https://www.huidziekten.nl/zakboek/dermatosen/htxt/HerpesZoster.htm>
3. Gordelroosvaccinatie. (2020, 18 november). RIVM. <https://www.rivm.nl/gordelroos/gordelroosvaccinatie#wiegevacceerd>

4. Manders, J. (2020, 20 juli). Nieuw vaccin tegen gordelroos beschikbaar in Nederland. GGD Gelderland-Zuid. <https://ggdgelderlandzuid.nl/nieuws/nieuw-vaccin-tegen-gordelroos-beschikbaar-in-nederland/>